

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 313/2023-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Evou Hlaváčovou, advokátkou, Farská 12, Nitra, proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov č. k. 4Er/125/2008-105 z 23. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu o trovách exekúcie, ktoré navrhuje zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Tiež žiada finančné zadost'učinenie 3 000 eur.

II.

2. Proti sťažovateľke bola od júna 2008 vedená exekúcia o vymoženie výživného. Okresný súd exekúciu uznesením zo 4. februára 2022 zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. f) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. októbra 2013. Následne uznesením vyššieho súdneho úradníka z 25. mája 2022 zaviazal sťažovateľku nahradiť exekútorovi trovy exekúcie 2 077,27 eur. Sťažovateľka podala proti tomu sťažnosť, pretože výživné nevymohol exekútor, ale Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže, ktorému ho poukázala. Okresný súd uznesením sudcu z 8. decembra 2022 sťažnosti vyhovel a uznesenie vyššieho súdneho úradníka zrušil. Vyšší súdny úradník znova rozhodol uznesením zo 4. januára 2023 tak, že sťažovateľke uložil nahradiť exekútorovi trovy exekúcie 2 077,27 eur. Sťažovateľka podala proti tomu znova sťažnosť, ktorú okresný súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením zamietol.

3. Podľa okresného súdu k zastaveniu exekúcie došlo z dôvodu, že sťažovateľka povinnosť podľa exekučného titulu splnila až v priebehu exekučného konania, pričom exekútorovi vzniká nárok na náhradu trov exekúcie vymožením pohľadávky a Exekučný poriadok nerozlišuje, ako bol dlh splnený, či prostredníctvom exekútora, priamo oprávnenému alebo inou inštitúciou. Ak povinný splnil dlh až v priebehu konania, je povinný uhradiť aj trovy exekúcie. Pre ich vznik nie je dôležité miesto, kde sa plní, ale vedomosť o tom, že je vedená exekúcia, o ktorej sťažovateľka vedela už od jej začiatku a počas nej sa vyhýbala komunikácii. Plniť začala až v roku 2014 cez centrum.

4. O trovách exekúcie 2 077,27 eur rozhodol okresný súd podľa § 197 ods. 1 v spojení s § 196 Exekučného poriadku, podľa ktorého odmenu, náhrady hotových výdavkov a za stratu času (zvýšené o daň z pridanej hodnoty, ak je exekútor jej platiteľom) uhrádza povinný. Ďalej postupoval podľa § 16 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), podľa ktorého ak exekútor vymôže časť pohľadávky pred zastavením exekúcie, pri určovaní odmeny sa postupuje podľa § 5 vyhlášky. Okresný súd exekútorovi priznal odmenu 10 % z výživného za tri roky, teda z 19 200 USD, čo po prepočte kurzom k 12. januáru 2022 predstavuje 1 689 eur. Nesporná bola náhrada hotových výdavkov 42,06 eur a zvýšenie o daň z pridanej hodnoty.

III.

5. Sťažovateľka namieta, že exekútor nevymohol výživné, a preto mu odmena nepatrí. Výživné vymohlo centrum, ktoré jej platby poukázalo oprávnenej bez činnosti exekútora, ktorý má nárok na odmenu, len ak pohľadávka bola vymožená jeho aktivitou. Sťažovateľka tiež namieta, že z uznesenia nevyplýva, ktoré ustanovenie súd použil na určenie odmeny, keďže žiadne z uvedených ustanovení Exekučného poriadku a vyhlášky nestanovuje odmenu na 10 % z trojročného plnenia. Preto je rozhodnutie nezákonné a arbitrálne.

IV.

6. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrálne. O arbitrárnosti pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

7. Časť argumentácie sťažovateľky je opakovaním jej námietok, ktoré uplatnila v podaných sťažnostiach proti uzneseniam vyššieho súdneho úradníka. Ide o námietky, v ktorých sťažovateľka vyjadruje nesúhlas s priznaním odmeny exekútorovi. Exekučný poriadok však nepodmieňuje nárok na odmenu exekútora úhradou vymáhanej čiastky priamo exekútorovi. Exekútor má nárok

na náhradu trov, ktorých súčasťou je odmena aj vtedy, ak povinný vymáhanú pohľadávku uhradí po začatí exekúcie ešte pred uplynutím lehoty na podanie námietok proti exekúcii, a teda bez akejkoľvek aktivity exekútora. Ani v takomto prípade pritom Exekučný poriadok osobitne neurčuje, že musí ísť o úhradu priamo exekútorovi. Podstatné vo veci je to, že sťažovateľka dobrovoľne nesplnila svoj dlh vyplývajúci z exekučného titulu. Z toho dôvodu bola voči nej od roku 2008 vedená exekúcia, pričom sťažovateľka o nej vedela, no svoju povinnosť začala plniť až v roku 2014 prostredníctvom centra. Záver, že exekútor má voči sťažovateľke nárok na náhradu trov exekúcie, ktorých súčasťou je podľa § 196 Exekučného poriadku odmena a náhrady hotových výdavkov a za stratu času, preto nie je výsledkom právneho omylu, čo vylučuje možnosť porušenia uvedených ústavných práv sťažovateľky.

8. Exekúcia bola uznesením zo 4. februára 2022 zastavená, pričom sa začala už v roku 2008. Okresný súd preto ustálil, že exekútor pred zastavením exekúcie vymohol pohľadávku alebo jej časť a pri určovaní odmeny tak vychádzal z § 16 ods. 2 a § 5 vyhlášky. Ak sťažovateľka v priebehu exekúcie splnila svoju povinnosť, exekútor upustil od ďalšieho vykonávania exekúcie, pretože vymáhaná suma bola uhradená. Exekučný poriadok v § 46 ods. 3 určuje, že exekútor upustí od vykonania exekúcie, ak povinný splnil, čo mu ukladá rozhodnutie. Podľa § 5 ods. 2 vyhlášky ak súdny exekútor upustil od vykonania exekúcie podľa § 46 ods. 3 Exekučného poriadku, patrí mu polovica odmeny, teda 10 %. Základom je v tomto prípade trojročné plnenie, a to podľa § 4 ods. 2 vyhlášky, podľa ktorého ak ide o exekúciu na podklade exekučného titulu, v ktorom sa oprávnenému priznáva právo na opakujúce sa dávky, základom na určenie odmeny exekútora je trojročné plnenie. Sťažovateľke možno dať za pravdu, že okresný súd dostatočne neobjasnil, na základe ktorého ustanovenia vyhlášky a z akého dôvodu priznal odmenu 10 % z trojročného plnenia. Na druhej strane však výšku odmeny určil správne. Vzhľadom na princíp materiálnej ochrany ústavnosti nemožno dospieť k záveru, že by uvedený nedostatok spočívajúci v opomenutí § 4 ods. 2 vyhlášky mal za následok porušenie ústavných práv sťažovateľky. Spôsob aplikácie vyhlášky na okolnosti veci sťažovateľky preto nemožno hodnotiť ako prejav svojvôle či arbitrárnosti.

9. Nemožno dospieť k záveru o porušení ústavných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2023

Robert Šorl
predseda senátu